An illustration of five stylized human figures holding hands in a circle. From left to right: a grey figure, a woman with brown hair in a striped dress, a young girl in a pink dress, a man in a green shirt, and a person in a teal shirt sitting in a wheelchair with a colorful wheel. The background is a textured, light brown surface.

Инклюзивті білім берудің даму тарихы. Инклюзивті практиканы дамыту саласындағы мемлекеттердің тәжірибесі

I N C L U S I O N

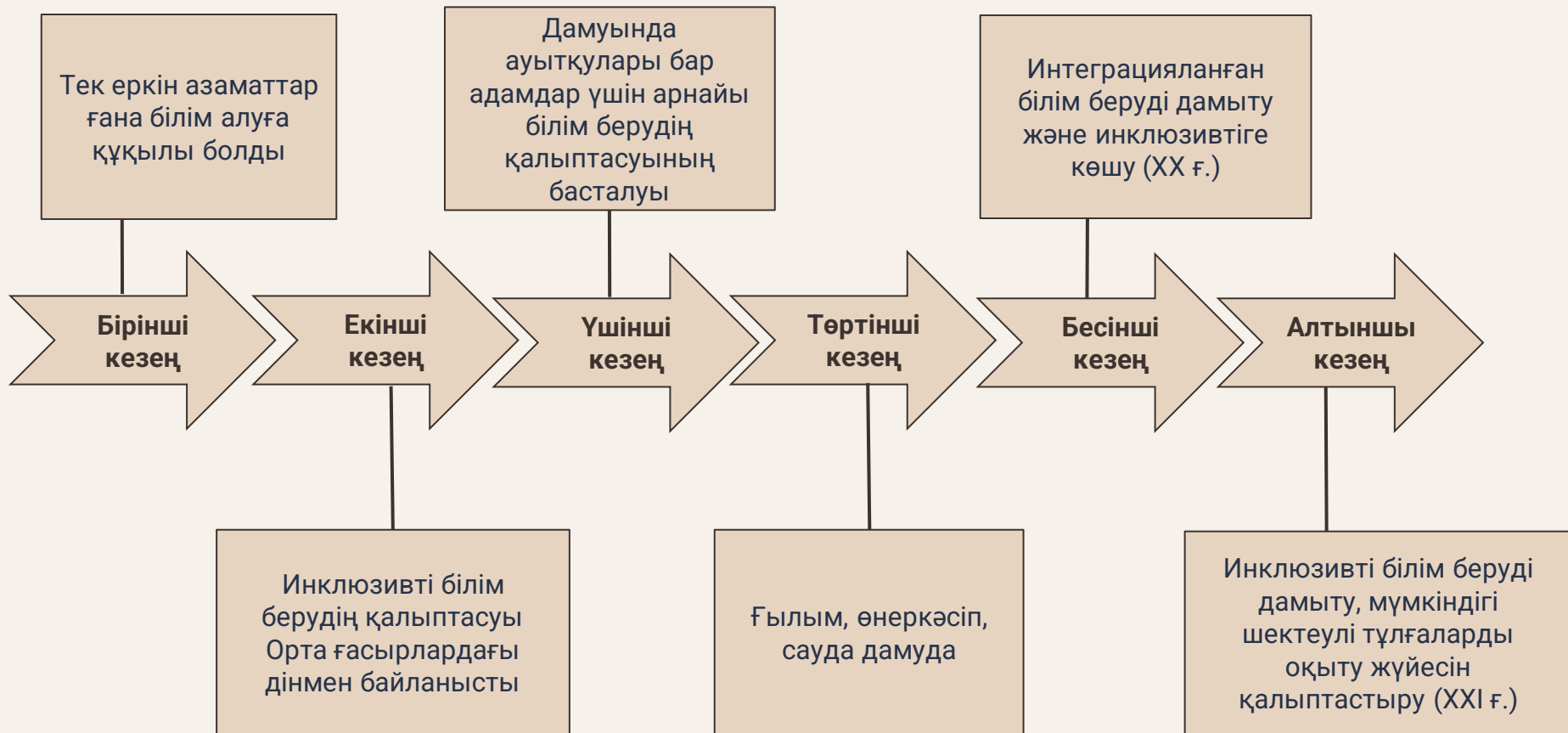
Инклюзивті білім беру

Бүкіл әлемде инклюзивті процестер біртіндеп енгізілуде – бұл жыл сайын білім беру процесінде ерекше көзқарасты қажет ететін балалар санының артуына байланысты. Қазіргі қоғам ізгілендіру қажеттілігін, барлық адамдарға, бүкіл әлемге төзімділікті түсінеді.

Инклюзивті білім беру (ағылш. inclusion) – бұл физикалық, әлеуметтік, эмоционалдық, психикалық, тілдік, интеллектуалдық және басқа да ерекшеліктеріне қарамастан, әр адамға жалпы білім беретін ұйымдарда оқуға мүмкіндік беретін оқыту түрі.

ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУ ИДЕЯЛАРЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУ ЖӘНЕ ДАМУ ТАРИХЫ: МЕМЛЕКЕТТЕРДІҢ ТӘЖІРИБЕСІ

АҚШ пен Еуропаның білім беру саясатындағы тәсілдерді дамыту

Мектептерді бөлу – бұл әртүрлі нәсілдік топтарды бір мектепке біріктіру арқылы білім беру жүйесіндегі нәсілдік сегрегацияны жою процесі.

Интеграция дегеніміз – психикалық және физикалық кемістігі бар балалардың қажеттіліктерін олар үшін бейімделмеген, өзгеріссіз қалған білім беру жүйесіне сәйкестендіру.

Негізгі ағым мүгедек оқушылар құрдастарымен мереке күндері, түрлі демалыс бағдарламаларында сөйлеседі деп болжайды.

Қосу, немесе инклюзия мектептерді реформалау және оқу орындарын барлық балалардың қажеттіліктері мен қажеттіліктеріне жауап беретін етіп қайта құру.

Инклюзивті білім беру саласындағы заңнамасы жетілдірілген елдер

Ұлыбританияда, Италияда, Канадада, АҚШ–та, Норвегияда, Австралияда-бала жалпы білім беретін мектепте білім алған кезде инклюзивті оқыту үрдісі басым.

Францияда, Германияда, Голландияда, Финляндияда, Бельгияда интеграциялық тәсіл басым болады, онда бала арнайы мектепте немесе арнайы түзету сыныптарында білім алады, әдеттегі мектепте басым болады, бірақ сау балалармен бірге сыныптан тыс сағаттар өткізеді.

Қазақстандағы инклюзивті білім беру

«Инклюзивті білім беру» термині 1999 жылы пайда болды.

2002 жылдан бастап мемлекеттің саясаты арнайы білім беру қажеттіліктері бар балаларды қолдау жүйесін құруға бағытталған.

- ❖ Көптеген заңнамалық және нормативтік актілер қабылданды;
- ❖ Балаларды дамыту орталықтары құрылуда;
- ❖ Демеушілік көмек көрсетіледі;
- ❖ Мектеп педагогтарын оқытуға және қайта оқытуға гранттар бөлінеді;
- ❖ Қажеттіліктерді бағалау негізінде балаларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу практикасы енгізілуде;
- ❖ Мүмкіндігі шектеулі балаларға арналған архитектуралық және санитарлық қол жетімділіктің халықаралық стандарттарына сәйкес келетін қазіргі мектептер жаңғыртылуда және салынуда;
- ❖ Штаттық педагог-ассистенттер енгізіледі.

Грузиядағы инклюзивті білім

2011 жылы Грузия барлық балаларға инклюзивті білім беру құқығын бекіткен «Білім туралы» заң қабылдады.

Инклюзивті сыныптар енгізілуде.

Инклюзивті білім берудің тиімділігіне мониторинг және бағалау жүргізіледі.

Әр түрлі мүгедектігі бар балалардың қажеттіліктеріне бейімделген оқу материалдарын әзірлейді және таратады.

Ата-аналар баланың қажеттіліктеріне бейімделген жеке оқу жоспарларын әзірлеуге қатысады.

Ресейдегі инклюзивті білім

Инклюзивті білім беру «Білім туралы» заңда бекітілген.

Мақсаты – әр түрлі қажеттіліктері бар балаларға білім берудің барлық түрлеріне қол жетімділікті қамтамасыз ету.

Мемлекет қаржы ресурстарын бөледі;

Инклюзивті сыныптарда жұмыс істеу үшін педагогтерді даярлау және қайта даярлау жүргізіледі;

Инклюзивті тәжірибелер енгізілуде;

Ерекше қажеттіліктері бар балалардың ата-аналарымен ынтымақтастық.

Өзбекстандағы инклюзивті білім

«Өзбекстандағы ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған инклюзивті білім беру» жобасы Еуропалық Одақпен (ЕО) ынтымақтастықта 2014-2016 жылдары іске асырылды.

- ❑ Эксперименттік ресурстық орталықтар мен эксперименттік мектептер құрылды.
- ❑ Республикада инклюзивті білім беруді енгізу бойынша бірқатар нормативтік-құқықтық актілер қабылданды.

Әрбір мемлекеттің өзінің тарихи, аумақтық, ұлттық, мәдени, әлеуметтік және экономикалық ерекшеліктеріне байланысты инклюзивті тәжірибені дамытудың өзіндік бірегей тарихы бар.

Бірақ жалпы әлемдік аспектіде инклюзияның басты құндылығы-олардың жеке ерекшеліктеріне, қабілеттері мен қажеттіліктеріне қарамастан барлық адамдар үшін тең құқықтар мен тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету.